

۱۹ كانون اول ۱۲۸۵

نوسرو: ۱۳۵

اجتihad

آبونه

اداره خانه

سنة ۲۰۰ : غروش

آلى آيلىق : ۱۳۰

نلقون : ايسانتبول ۸۶۵

نسخه ۵ غروش در

حریت فکریه و انسانلغه خادم

ايسانتبول ، جفال اوغلنده

اجتهاد شوى

« Idjtihad » Constantinople

اوبه بشنجى سنه تاسيس

مدیر مرخص : یامی صفا

خولیا پرور اولان قوملر، بدبختدرلر. مؤسسائمه،
مکتبلر مزه، غریبه یاشامش اولان بر چوق وطنداشلر مزه
رغمأ بز خلیسا پرور قالدق. بکا روح قرآنك ترقییه
مدینته مانع اولمادیغنی سویلیورلر، بنده بوکا قولایلقله
اینانیورم. فقط او، بوکون یکی فکرلری ازمك ایچون
مدهش بر قوت اوله رق استعمال ایدیلور. فکری
اهماللرله، لاقیدلقلرله عصرلر کچیردك. ضالالتلر مزك
وجوده کتیردیکی کشف مشجره ده میادین فحشت آچق
خصوصنده يك کچ قالدق. بورالرده يك جوق کیمسه لر
برطاقم امتیازلر غائب ایده جکوردی. بالخاصه قادینلرله
عائد نقطه لرده! حیاتی، مطلق صورتده حیاتی اولان
بومسئله ده قادینلرک وضعیت اجتماعیه سی ایدی!

قادینی ایکنجی ویا اوجنجی درجهیه تبعید ایدن بر
مملکتده جمعیت حیاتی یوقدر، جمعیت اولماینجده
برملت آنجق آسیاده یاشایه بیلیر... بوقدرده دکل!

* *

خرافاتی اولان ملتلك معبودلری ده وارد. قومك
مفتور و محروم تفکر اولان اکثریتده اداره
ایچون لازم کان قوای حیاتییه بولامایانلر، برطاقم
معبودلر ایجاد ایدرلر و اونلری حجرات مخصوصیه
اقعاد ایدرهك بویوك برتسلیمیت ایله هرشیئی سعادتی ده.

دونکی سوزلر...

بوکونکی سوزلر...

ایچنه کیرمش اولدیغمز شومناستسز حرب، حقیقی بر
حرب دکل ایدی. اوت، بو بر حرب دکل، بلکه عقل سلیمك
انهمزای، منطقك افلاسی ایدی. غدارلقده قورشونلرله
رقابت ایدن، شراپنازله رحمت اوقوتان برتیفوس ایدی.
بو بر حرب دکل، اورکستره سی شیطان طرفندن اداره
اولونان بررقصی مردکان در، بوتون بر قومك بوغازلا-
شمه سی در. نا عقیف بر اداره لك شطارتلری در. اوت،
بو حرب، استقامتسز بر مملکتك، هیچده زمانمزه
ماند اولمایان مشکلات کونا کونا ایله بی قدرت برحاله
کتیریان انسان اوزرینه فیرلاندیغی چركاب مذلتك،
حیوانی مظفری در؛ سجاده بریکوبده صوکره هپ بردن
یاشلر مزك اوزرینه دوشن ییلدی رملردن بری در. خلاصه
بوتون آفاتك صولاتی در. بو حرب، متحرک و جاذب
برگرداب در، تعمیری نا قابل برخراب در، بر مذبحه در.
غائب اولان شیلرک، ضایع ایدیان قوتلرک حقیقی برآیین
سفاهتی در. انسان قاتندن وجوده کان دریالره آقان
کدر، وکوز یاشی سیلابلری در.

* *

موجود اولمادیغندن، حکومت شهیدک آناتولی ده
 و سوریه ده اصلاحات اجرا ایده جکندن مهم بر صورتده
 بحث ایدرکن می؟ - مواعید اعتباریه چوق خوش،
 شایان حیرت! فقط نه بکلیورز و زرمیه قدر بکلیه جکزر؟
 حالوکه بوسیراده، اوراده انهمزام و پریشانیمز احضار
 ایدیایور. ۱. مغلوبک سوزلری. صفحه ۲۴۳

*
 *

برپارچده فلا کتلمزک علل موجه سنه ارجاع
 نظر ایده لم. استانیولک فتحی ایله برابر پاشاهلرمزندن
 یی یانتختک اک صوک فردینه قدر هممز، وضعیت
 جدید مزک الجائنه توفیق حرکت ایتیمکسزین، یواش
 یواش، مغلوب بیزانسلیلرک اخلاق و طبایعی درآغوش
 ایتدک.

دیگر طرفدن بویوک برقسیمی یونان اوله رق قالمش
 اولان بوخرسیستان و یونانی شهر، مغلوبلرله غالبلر
 آده سنده تأمین مودت ایدلمکجه بر مسلمان ایمراطوری
 ایچون مسعود و بختیار برپایتخت اولاییلیرمی ایدی؟

بوتقطه دن هیچ برشی یاییلمادی... و آلتنده حرب
 وظفر رؤیالری کورولن چادرلری احتشام نمون و سفیه
 برحیات استخلاف ایتدی و بو حیاته چویک و صاعلام
 آناتولی قادینلری، ظریف و دلربا چرکسلره ترک
 موقع ایتدیلر!

بو، یریوزنده بر جنت ایدی. چرکس قادی،
 قادینک شکل اکلی ایدی، ابوین و اقرباسندن صاتون
 آله بیله جک یکانه قادی ایدی. تعدد ازواج، زوجه لک
 تعددین معقول و اخلاقی بر طاقم شرائطه تابع قیلان
 قانون شریعتک سوء تفسیری نتیجه سنده بویوک بر مقیاسده
 مظهر انکشاف اولدی. و بو شرائطه حرفیاً رعایت
 ایدلمک صورتیه هر خصوصده اولدیی کبی بو خصوصده ده
 سوء استعماللر بر برینی ولی ایتدی: پیغمبرک تحقیقی
 آرزو ایتدیکی بر خیردن بویوک بر شر طوغدی، تعدد
 ازواج، آکلاشیلمامش اولان دیگر بر طاقم احکام

فلا کتی ده اولردن بککملر: اعلاشی! بویکی اقوامده
 هرشی، ناقابل تبدل، در. خرافات سنه لرحه دوام
 ایدر، و بو خرافه لری تمثیل ایدن معبودلر ایدیدرلر.
 بن بو حاله: «نمادی» ضلال! نامی ویریورم.

بو، شو، اوته کی.. اسخ پاشالر قاریشقی، و هوایی
 خرافه لردن طوغمش بر طاقم معبودلردر... اولرک
 محکمه شمیدی به قدر بویون اکیلمش در، شمدنصکره
 سنه بو صورتله اکیله جک و بالقان حربندن هنوز ایچندن
 چیقمش اولدیمز جدال عظیمه قدر بر چوق ایمراطور-
 لقلر تأسیسنه کافی اولان جسم طوپراقلرک فصل اولوبده
 بارماقلرینک آره سنده طیران ایتدیکی قطعاً سناطره بیله
 کتیریه جکدر.

بو معبودلر استقرار، قارشی بسله دکلری خصوصت
 غریبه و اوچوروم، ایچون پرورده ایلدکلری اینانلار
 عشق سائقه سیله بزی صرصردن صرصره، فلا کتدن
 فلا کته سوق ایدیورلر.

*
 *

بوتون افلا کتلمزک قان اناسی اولان جهالت،
 ملت عائد خصوصاته اوقدر درین طرحر وجوده
 کتیرمش درکه باربارلغک، چی سبزوات بیه رک مستولی
 خسته لقلر تولید ایدن اونیفورمه لی کویلی به می یوقسه
 فرقه لرینک ظفری، موفیقی ایچون مملکتی به ین
 اکابر مزه می عائد اولدیی تعینده متردد.

*
 *

بز آرتق پلاسپارمه بورونمش بیچاره مستدعیلر کبی
 مدینتک انتظار سالوننده بکله به میز! بز مدینتک نور
 وضیا ایله پارلدایان، سعادت و نشئه صاچان سالونلرینه
 کمال استحقاق ایله کیرمه لی ایدک. «فقط نه وقت؟ برنسیلرله
 اداره اولونه جق یرده، اسرار انکیز خفی فرقه لر طرفندن
 اداره اولونه رق، تحت تهدیدنده بولوندیغمز سیاسی نقل
 مکانلر توسل و خیالی عظمتلره فریفته اوله رق اسرار
 وقت ایده رک می؟.. مطبوعات، حالا هیچ بر ته لکه تک

بو کون یازلمش ظن ایدیه بیله جک اولان بو مقاله
ساده جه ۱۹۱۲ سنه سنده چقالجده کی عمومی قرارگاهده
« مغلوبک سوزلری » نامنده یازمش اولدیف اثر ایچون
قارالادیف قوییه لر دن عبارتدر .

کجه جی زاده عزت فؤاد

مهدمون روستانه دأر

بو کون کندی یورد مدهیم ؛ طبعی ساحه مده یارا-
دیلشیمک ، وتشکل ذهنی مک بانا مقدر قیلدینی ادبیات
و ملاحظه حکمت حوزه سندهیم . بو جلی ساحه مه
نجی بویوک بیر ماتم کتیردی : (سیرانو دو بهر ژوراق
Cyrano de Bergerac) ک لایموت مبدعی ابدیت عالنه
کوجش !!

بو خبری تلخراف آزانس-لری (ایستانبول) ه
نقل وتبلیغ ایتدیکی و خبر بانا واصل اولدینی آنده
روحندن آجی بیر رعشه نك کچدیگی حس ایتدم .
یالگیز (فرانسه) نك دکل بوتون انسانیتك مغوی ،
عالی و علوی وارلغندن بیر پارچه قویمش، دوشمش
کیبی بیرشی اولمشدی .

هیچ اونوتمام ، (قونت له تون تولستوی) اولدیکی
وقت ، (آوروپا) نك ، (آمریقا) نك ، حاصلی بوتون
دنیا نك مطبوعاتنده بیر هجران وضجرت حرکتی محسوس
اولمشدی . فکر عالمی ، انسانلق عالمی بو بویوک ضیاع
ایچین بویوک بیر تسلی آرایور ، بو مغوی یارده فکری
بیر بالسام قویماق ، بو مغوی المی اویوتماق ، آوتماق
ایسته یوردی . اوزمان ، بوتون مطبوعات فکریه یی
کوره بیلیمه مه ، تعقیب ایتیمه مه مساعد بیر زمان ایدی .
دنیا شیمدیکی کیبی آلت اوست اولمامشدی . ظالم و خودکام
پولیتیکه جی لر ، حریص بازرکان لر ، مهغالومان قیصر لر

کبی ، عثمانلی جمعیتك، بالخاصه فتح قسطنطنیه دن صکره ،
دوچار اولدینی مصائبك نقطه عنزیقی اولمش ایدی :
بوغاز ایچی ، سیرانلر ؛ بوزلی لیونا طلر ، لذیذ
یاسته لر ! یاغلی پیلاوه ، آغیر براویقوه ، ابدی برقیغوسزلق ،
قضا وقدره اعتقاد ...

بو صورته بیزانسك فتحندن بریحق عصر صوکره
اجدادمرك بویوک فضیلتلری تماماً بوزولمش ایدی ..
فقط بو قدر اوزون مقاومتلرینه نظراً هر حالده بوفضائل
نك قوی ورصین ایمش ..
یکدیگری ولی ایدن بوکی اداره لر تختنده ایمراطورلق
آنحوق انحاله طوغری کیده بیلیردی .

اسکی پادشاهلر مزله حکومتلری ، هیچ بر شیئی
حسابه قائمین جبریون طرزنده ، حساباته دشمن ، پلانسیز ،
تقرر ایتش بر پروغرامه مالک اولمدهن ، اداره حکومت
ایتمک ایستیورلردی . سرایلر مزده ، مکتبلر مزده قبول
ایدیلمین ، آلایلر مزدن تبعید ایدیلن ، و بناءً علیه عین
پایراق ایچون قبلر نده هیچ بر محبت طاشیامالری طبعی
اولان بوتون بو خرسستیانلرک حسیاتی نه اوله جقدی ؟
هیه هیچ بر زمان دوشونولمادی .

او حالده ، بو دقیقه ده ، بیریکن بونجه خط-الردن
تشکل ایدن جبال مشکلاتی قلعه مقتدر اوله جق رجال ،
حقیقه نك بویوک برایش کوره جکلر در .

بکا کلنجه ، احترامکار و عمیق بر اض-طراب ایله
یاغرییورم : ای ایکنجی محمد ، ای محشم سلیمان قانونی !
اسکی زمانک پارلاق کونلر نك ابدی خاطره لر نده احتشامله
پاشاییکیز . مقدس تر به لر کزک مذهب قبلری آلتنده
سکون ایچنده اویویکیز . فقط ، ای شرفی اولولر ،
قولاقلر کزی طیقاییکیز ، شمیدی بوراده اولوب بیتن
شیلری اوکر نك ایسته میکیز . شمیدی بیزانس ک کدر
انکیز کورولتولری خواب ابدیکزک عظمتی اخلال
ایتمه سون !